

(૨) શત્રુંજયની જાણવા જેવી વિગતો

શત્રુંજયના આદીશ્વર ભગવાનની
દોશી કરમાશાએ કરાવેલ પ્રતિષ્ઠાની લગ્ન કુંડળી

૬ રાહુ	૫ ૪	૩ ૨
૭ ગુરુ	૧૦ ચંદ્ર	૧ બુધ
૮ ૯	૧૧ મંગળ	૧૨ શુક્ર

- પ્રતિષ્ઠા દિન:- વિક્રમ સંવત-૧૫૮૭ વૈશાખ વદ-૬, રવિવાર, તા.૧૭-૫-૧૫૩૧ સવારે ૯-૪૯ કલાકે કર્ક લગ્નની શરૂઆત યોગ શુકલ, કરણ ગરલ, શ્રવણ નક્ષત્ર, સાંચાતિક કાળ, ૦૦-૫૭-૩૨, પાલીતાણા સૂર્યોદય સમય ૬-૦૭ પ્રતિષ્ઠા કરનાર આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિદ્યામંડન સૂરિ. મ.સા. શ્રી વિનયમંડન મા.ની સહાયથી દોશી કરમાશાહે કરાવી છે. શ્રી શત્રુંજય તીર્થોદ્ધાર પ્રબંધ.
- શત્રુંજય પર પ્રભુપૂજામાં દસ ફુલની માળા દ્વારા પૂજા કરવાથી ચાર ઉપવાસનું ફળ મળે છે. આથી આગળ દશ-દશ ગણી ફુલની માળા દ્વારા પૂજા કરવાથી ચટ્ટે ક્રમે છ, આઠ, માસદ્વમણાદિનું ફળ મળે છે.
- અન્ય તીર્થમાં સુવર્ણાદિનાં દાનથી પણ જે ફળ પ્રાપ્ત થતું નથી, તે આ તીર્થ પર એક ઉપવાસ કરવાથી મળે.
- અન્ય તીર્થમાં દુષ્કર તપ કરવાથી, બ્રહ્મચર્ય પાળવાથી જે ફળ મળે છે તે અહીં એક ઉપવાસથી મળે છે.
- આ તીર્થમાં પુંડરિક સ્વામીનું સ્મરણ કરતો દશવિધ પચ્ચક્ષ્માણ કરે તો નિર્વિદ્ધને બધાં મનોરથો સિદ્ધ થાય છે. છઠ્ઠ કરવાથી સંપતિઓ મળે છે. અહ્ન કરવાથી અવિનાશી પદ પામે છે.
- અન્યક્ષેત્રે માસખમણ કરવાથી જે ફળ મળે, તેનાથી પણ અનેકગણું ફળ આ તીર્થની પ્રતિમાના પૂજનથી પ્રાપ્ત થાય છે.
- આ ગિરિરાજ પર કૃષ્ણાવર, વગેરે ધૂપપૂજા કરવાથી પંદર ઉપવાસનું ફળ મેળવે છે અને દીપપૂજાથી ૧ માસનું.
- હિંસક પ્રાણીઓ પણ શાશ્વતગિરિનાં દર્શનથી સ્વર્ગે જાય છે.
- અન્યભૂમિ પર એક કરોડ માણસોને ઈષ્ટ વસ્તુ જમાડવાથી જે પુન્ય થાય તેટલું ફળ આ ગિરિવર પર એક ઉપવાસથી મેળવે છે.
- વિશ્વમાં જ્યાં ક્યાંય કોઈપણ જીવને કેવળજ્ઞાન અને નિર્વાણ થયું એ બધાંને વંદન કરવા કે શત્રુંજયને વંદના કરવી, એ બન્ને સમાન છે.
- ગિરિરાજનું દર્શન અને સ્પર્શન, ભોગ અને મોક્ષ બન્ને આપે છે.

- ચતુર્વિધ સંઘ સહિત છ'રી પાલતા સંઘ કાઠી જે સિદ્ધાચળ આવે છે તે તીર્થંકરપદ પ્રાપ્ત કરે છે.
- અન્યતીર્થમાં કરેલ દાનાદિથી દસગણું પુણ્ય જંબુવૃક્ષે થાય છે, તેનાથી હજારગણું પુણ્ય ધાતકી-ચૈત્યે થાય છે, તેનાથી દસલાખગણું પુણ્ય પુષ્કર વગેરેમાં થાય છે, તેનાથી દસલાખગણું પુણ્ય વૈભારગિરિ, સમ્મેતશિખર, વૈતાલ્ય, મેરૂપર્વતમાં થાય છે, તેનાથી કોટિગણું પુણ્ય ચૈવતાચલ, અષ્ટાપદમાં થાય છે. આ બધાં કરતાં અનંતગણું ફળ શત્રુંજયના દર્શનથી થાય છે.
- શત્રુંજય પર પ્રતિમા પૂજનથી જે પુણ્ય પ્રાપ્ત થાય તેનાથી સો ગણું પુણ્ય આ ગિરિ પર પ્રતિમા ભરાવવાથી થાય અને આનાથી હજારગણું પુણ્ય અહિં જિનાલય બંધાવવાથી થાય છે તથા રક્ષણ કરવાથી અનંતગણું પુણ્ય થાય છે.
- જે શત્રુંજય તીર્થમાં ચોવિહારો છઠ્ઠ કરી, પવિત્ર પણે, ઉજ્જવળ પરિણામે દાદાની સાત જાત્રા કરે તે ત્રીજા ભવે મોક્ષમાં પધારે છે.

વિશેષ નોંધ:- સાધારણ સાધુ ચિહ્ને ધારણ કરનારો, મનથી કંકાસ કરનારો અને ગુરૂને કડવું બોલનારો આવો સાધુ પણ, જેમ શ્રેણિક ગૌતમને પૂજે તે પૂજનીય અને વંદનીય આ ગિરિવર પર થાય છે.

- શત્રુંજય માહાત્મ્ય ભક્તિથી સાંભળે તો બીજા શાસ્ત્રોનાં શ્રવણથી અધિક ફળ મળે છે.
- શત્રુંજય યાત્રા, સેવા કે સંઘનું રક્ષણ તથા યાત્રાળુઓને આદર-સત્કાર કરે તે પોતાના કુળ સહિત સ્વર્ગમાં સત્કાર પામે છે.
- શત્રુંજયનો તેરમો ઉદ્ધાર વજ્રવામીજી મહારાજની નિશ્રામાં કરવામાં આવ્યો હતો.
- ભગવાનનાં ફક્ત પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવમાં ૧૦ લાખ સોનામહોરોનો ખર્ચ કર્યો હતો. (જિર્ણોદ્ધારમાં કેટલીયે અઢળક સોનામહોરો વાપરી હશે ! કલ્પના કરવી રહી)
- જાવડશાએ તક્ષશિલાથી પ્રતિમાજી લાવવા માટે એક માસના નિર્જળા ઉપવાસ પૂર્વક ધ્યાન ધર્યું હતું. ૩૧માં દિવસે ચક્રેશ્વરીદેવી પ્રસન્ન થયા અને સહાયતા આપી.
- ઉદયનમંત્રી યુદ્ધ કરવા જતા હતા ત્યારે શત્રુંજય પર કાષ્ટના મંદિરને નુક્ષાનના કારણ તરીકે જોઈ પાષાણના જિનાલયો બનાવવાનાં કોડ જાગ્યા. તે વખતે એ અભિગ્રહ કરે છે. ‘યુદ્ધમાંથી પાછો ફરી હું આનો જિર્ણોદ્ધાર કરાવીશ અને આનો જિર્ણોદ્ધાર ન થાય ત્યાં સુધી નિત્ય એકાસણા કરીશ, ભૂમિસંથારો કરીશ, તાંબુલનો ત્યાગ પણ... અફસોસ ! યુદ્ધમાં ઉદયનમંત્રી બાણોના પ્રહારથી મરી જાય છે.
- ઉદયનમંત્રી યુદ્ધ મેદાનમાં જ્યારે છેલ્લી અવસ્થામાં હોય છે ત્યારે પોતાના પરિવારને કહે છે કે, “મારી ઈચ્છાઓ પૂર્ણ કરશો તો મને સંતોષ થશે.

- ૧) નાના પુત્ર અંબડને સેનાપતિ બનાવવો.
- ૨) શત્રુંજય પર પાષાણનાં પ્રાસાદ બનાવવાં.
- ૩) ગિરનાર પર પત્થરના પગથિયાં બનાવવાં.
- ૪) મને અત્યારે નિર્ધારિત કરાવનાર ગુરૂ મળે.”

પ્રથમની ત્રણ ઈચ્છાઓ એમના મોટા પુત્ર બાહડમંત્રી પૂર્ણ કરે છે.

- ઉદયનમંત્રીની ચોથી ઈચ્છા પૂર્ણ કરવા માટે એક વંઠ પુરૂષને સાધુવેશ પહેરાવી મોકલે છે. ઉદયનમંત્રી વંદન કરે છે. એ જોઈ એ વંઠ પુરૂષ સાચો સાધુ બને છે. (ધન્ય છે આ વેશને !)
- બાહડમંત્રીએ જિર્ણોદ્ધાર કર્યો તે જિનાલય હવાનાં જોરથી, ફાટી ગયું, તેથી ફરી જિર્ણોદ્ધાર કર્યો. આ બીજી વખત જિનાલય નિર્માણમાં બે કરોડ ને સતાણુલાખ (૨,૯૭,૦૦,૦૦૦) દ્રવ્ય ખર્ચ્યું. (ત્રણ વર્ષે કાર્ય પૂર્ણ થયું હતું.) આ પ્રતિષ્ઠા હેમચંદ્રાચાર્યની નિશ્રામાં કરી હતી.
- તક્ષશિલામાંથી લાવેલ પ્રતિમાજી જાવડશાએ ભરાવ્યાં હતાં, તે જ પ્રતિમાજી ૧૩૬૯ સુધી પૂજાતાં હતાં. વિદેશીઓએ આ પ્રતિમાજી તોડી નાંખ્યા. (બાહડનાં જિર્ણોદ્ધારમાં જિનાલય નવું થયું હતું. પ્રતિમાજી તે જ હતાં)
- સમરાશાએ પ્રતિમા બનાવવા માટે જે શીલા ખાણમાંથી લાવ્યા હતા, તે શિલા ૮૪ માણસોએ છ દિવસમાં શત્રુંજય ઉપર ચઢાવી હતી.
- કરમશાએ જિર્ણોદ્ધાર સમયે જે પ્રતિમા વસ્તુપાળે શત્રુંજય પર ભોંયરામાં સાચવી રાખેલ તે પ્રતિમા મમ્માણી પત્થરમાંથી નિર્મિત કરવામાં આવી હતી.
- જિર્ણોદ્ધારમાં જે જે કારીગરોએ કામ કર્યું તે દરેક કારીગરને કરમશાએ સોનાની જનોઈ, સોનાની મુદ્રિકા, સોનાનો બાજુ બંધ, સોનાના કુંડલ અને સોનાનાં કંકણ તથા અન્ય કિંમતી અલંકારો ભેટ આપ્યા હતા.
- મૂળનાયકનાં દર્શન કરવાનો એ વખતે ૧૦૦ રૂ. કર આપવો પડતો હતો, તે કરમશાએ રાજાની આગળ સોનાનો ઢગલો અર્પણ કરી બંધ કરાવ્યો.
- કરમશાએ જિર્ણોદ્ધારમાં સવા કરોડ દ્રવ્યનો વ્યય કર્યો હતો. (પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવનો ખર્ચ જુદો)
- દાદાનું શિખર ભોંયતળીએથી બાવનહાથ ઊંચું તથા શિખરમાં ૧૨૪૫ કુંભો છે.
- ભરતચક્રવર્તીએ ગિરિરાજની શીતલછાયામાં (તલેટી)માં (૨૨) બાવીશ યોજનોનું નગર વસાવ્યું અને ત્યાં પાંચ કરોડ બ્રાહ્મણો (શ્રાવકો)ને વસાવ્યા.
- મહોત્સવમાં સ્થિતિ એક હજાર ગવૈયાઓને ઘોડા-હાથી વગેરે ભેટ આપ્યા.
- શત્રુંજય તીર્થમાં એકવીસ (૨૧) દિવસ સુધી સંઘ રોકાયો હતો.

□ વિ.સં. ૧૩૭૫માં શત્રુંજયનો સંઘ કાઢ્યો ત્યારે પણ ૨૦૦૦ માણસો હતાં. આ સંઘમાં ૧૧ લાખ દ્રવ્ય વાપર્યું હતું.

(પ્રતિષ્ઠા વખતનાં સંઘનો વિચાર કરી જો જો, ૨૦૦૦ તો સાધુઓ જ હતાં.)

□ સમરાશા તેલંગ દેશનો અધિપતિ બન્યો ત્યારે તુર્ક લોકોએ કેદી કરેલાં ૧૧ લાખ મનુષ્યોને છોડાવે છે.

શત્રુંજય પર

સૌથી ઊંચી ટુંક	: ચૌમુખજીની (સવા-સોમાની)
સૌથી વિશાળ ટુંક	: આદીશ્વર દાદાની
સૌથી ઊંચી પ્રતિમા	: અદબદજીની (૧૮ ફુટ ઊંચી)
સૌથી પ્રાચીન વૃક્ષ	: રાયણ વૃક્ષ
સૌથી મોટાં પગલાં	: રાયણ પગલાં
સૌથી જુનું તલાવ	: ચીલ્લણ તલાવડી
સૌથી જુનું મંદિર	: રતનપોળમાં ૧૩૭૬નું
સૌથી નવું મંદિર	: દાદાના દરબારમાં નવી ટુંક (૨૦૩૨ વિક્રમ સંવત)
સૌથી નાની પ્રતિમા	: દાદાના ગભારામાં સોનાની છે.

વિશેષ માહિતિ

- ૧) શત્રુંજય ગિરિરાજની ટોચ દરિયાની સપાટીથી ૧૯૮૦ ફુટ ઊંચી છે.
- ૨) જયતલેટીથી રામપોળ સુધી લગભગ ૩૭૪૫ પગથીયા છે.
- ૩) ગિરિરાજનો સંપૂર્ણ રસ્તો લગભગ સવા જે માર્ગલ છે.
- ૪) બાહડમંત્રીએ કરાવેલ ચૌદમાં જીર્ણોદ્ધારમાં ૧,૬૦,૦૦,૦૦૦ (એક કરોડને સાઠ લાખ)નો વ્યય કર્યો હતો.
- ૫) જયતલેટી આગળ ભાતુ આપવાની પ્રથા કલ્યાણવિમળ મહારાજે શરૂ કરાવી છે.
- ૬) જયતલેટી આગળ જે ભાતુ અપાય છે તે વિશ્રામ ગૃહ શેઠ કસ્તૂરભાઈના માતા ગંગામાએ બંધાવેલ છે.
- ૭) 'મીરાતે અહમદી' ધર્મગ્રંથમાં લખ્યું છે કે, ૧૬૭૫માં અમદાવાદના સવા-સોમા શેઠે બંધાવેલ ચૌમુખજીની ટુંક બાંધવામાં ૫૮ લાખ રૂ.નો ખર્ચ થયો હતો તેમાં ૮૪ હજાર રૂપિયા તો ફક્ત દોરડા પાછળ ખર્ચા હતા.
- ૮) નવટુંકમાં કુલ ૧૨૪ મંદિરો, ૭૩૯ દેરીઓ, ૧૧૪૭૪ પ્રતિમાઓ અને ૮૯૬૧ પગલાંઓ છે.
- ૯) આ અવસરપિર્ણીમાં સર્વપ્રથમ શત્રુંજયની આરાધના ઋષભદેવ ભગવાને દેખાડી છે.
- ૧૦) આ અવસરપિર્ણીમાં શત્રુંજય પર સર્વપ્રથમ જિનાલય ભરત મહારાજાએ બંધાવેલ.
- ૧૧) ૨૦૪૭મા રજની દેવડીએ શત્રુંજયનો ૬૮ નદીના પાણીથી અભિષેક કરાવ્યો. તો તેમ વિક્રમની પહેલી સદીમાં મ્લેચ્છોએ શત્રુંજય પર હાડકાં-માંસ-લોહી વગેરે જે સર્વઠેકાણે વેચ્યા હતા તે સાફ કરાવી તેરમો ઉદ્ધાર કરનાર જાવડશાએ દૂધ અને પાણીથી શત્રુંજયનો અભિષેક સંપૂર્ણ પણે કરાવ્યો હતો.
- ૧૨) શત્રુંજયનો ચૌદમો ઉદ્ધાર કરનાર બાહડમંત્રીએ કુમારપાળ મહારાજાની આજ્ઞા મેળવીને ગિરનાર પર ૬૩

લાખ રૂપિયા ખર્ચી નવા પગથિયા બનાવ્યા હતા.

૧૩) તેરમો ઉદ્ધાર કરનાર જાવડશાએ શત્રુંજય પર જે પ્રતિમા પધરાવી હતી તે પ્રતિમા તક્ષશિલા નગરીમાંથી લાવવામાં આવી હતી. શ્લેષ્ઠ રાજા જગન્મલ્લને સમજાવી એનાં ધર્મચક્રના અગ્રભાગમાંથી આ પ્રતિમા લાવવામાં આવી હતી.

૧૪) તક્ષશિલાથી શત્રુંજય સુધી આ પ્રતિમા લાવવા માટે ૯ લાખ સોના મહોરોનો ખર્ચ થયો હતો.

શત્રુંજયની વિશેષ વિગતો

સિદ્ધાચલ તીર્થના સંઘપતિઓ

- ભરત રાજાના સમયમાં ૯૯,૮૯,૮૪,૦૦૦ રાજાઓ સંઘપતિ બનેલા.
- પાંડવોના સમયમાં ૨૫,૯૫,૭૫,૦૦૦ રાજાઓ સંઘપતિ બનેલા.
- સગર ચક્રવર્તીના સમયમાં ૫૦,૯૫,૭૫,૦૦૦ રાજાઓ સંઘપતિ બનેલા.
- જાવડશાના સમયમાં ૩,૮૪,૦૦૦ રાજાઓ સંઘપતિ બનેલા.

ત્યાર પછીના સમયમાં.

- ૭૦,૦૦૦ ભાવસાર જાતિના સિદ્ધાચલ સંઘપતિઓ બનેલા.
- ૧૬,૦૦૦ રાજપુતો સંઘપતિ બનેલા.
- ૧૫,૦૦૦ જૈન બ્રાહ્મણો સંઘપતિ બનેલા.
- ૫૦૪૫ કંસારા જાતિ સંઘપતિ બનેલા.
- ૭૦૦૦ ચાંડાલ જાતિના તથા ૫૦૦ ઉક્કડ ટેટ જાતિના વાળાઓ પણ સંઘ લઈને સિદ્ધાચલ ગયેલ જેઓ તળેટીની પ્રદક્ષિણા દઈને પાછા ફરેલ.

વ્રજસ્વામીજીની નિશ્રામાં જાવડશાએ તેરમો જીર્ણોદ્ધાર કર્યો.

૪૭૭- વિદેશી આક્રમકો એ તોડફોડ કરવાથી ધનેશ્વરસૂરિની નિશ્રામાં શિલાદિત્ય રાજાએ પુનરુદ્ધાર કર્યો.

૧૨૧૧- હેમચંદ્રાચાર્યની નિશ્રામાં ઉદયનમંત્રીના પુત્ર બાહડમંત્રીએ જિર્ણોદ્ધાર કર્યો.

૧૨૧૩- દેરાસર ફાટી જવાથી ફરી બીજીવાર મૂળમાંથી દેરાસર બનાવી બાહડમંત્રીએ પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૨૯૮- શત્રુંજય પર દાદા માટે મમ્માણી પત્થર મુકાવનાર વસ્તુપાળનું સમાધી મરણ.

૧૩૬૮-૬૯ અલ્લાઉદ્દીને જિનાલયનો નાશ કર્યો.

૧૩૭૧ પોષ શુદ્ધ ૮, ૧૫માં ઉદ્ધારક સમરાશાએ પ્રતિષ્ઠાર્થે પાટણથી સંઘ પ્રયાણ કર્યું.

૧૩૭૧ મહાસુદ ૧૪ સિદ્ધસેનસૂરિજી મ.સા.ની નિશ્રામાં સમરાશાએ પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૩૭૬- એક જિનાલય નિર્મિત થયુ હતું. જે આજે પણ વિદ્યમાન છે. (સૌથી જુનું)

૧૩૯૩- કર્કસૂરિએ 'નાભિનંદન જિર્ણોદ્ધાર' પ્રબંધ ગ્રંથ રચ્યો.

૧૫૮૩- મહાસુદ ૧૪ શત્રુંજયના સોળમાં ઉદ્ધારનું ફરમાન આપનાર બહાદુરશાહ ગુજરાતનો બાદશાહ બન્યો.

૧૫૮૭- વૈ.વ. ૬-૧૬મા ઉદ્ધારક કરમાશા ઓસવાળે પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૫૮૭ વૈ.વ. ૭ વિવેકસાર ગણી દ્વારા શત્રુંજય તીર્થોદ્ધાર પ્રબંધની રચના.

૧૬૨૦- ગંધારિયા ચૌમુખજીનું નિર્માણ (દાદાના દરબારમાં)

૧૬૨૯- ૧૬૩૨- ચાર વર્ષના કારમા દુષ્કાળના કારણે શત્રુંજય ઉજ્જડ બની ગયો.

૧૬૪૭ આસો અમાસ- સમ્રાટ અકબરે જહાંગીર પાસે ફરમાન લખાવી સુબા મીરજા કોકાને શત્રુંજયના મંદિરો બાળતા અટકાવ્યા.

૧૬૪૯ વૈશાખ સુદ ૧૦ સમ્રાટ અકબરે તપાગચ્છાધિપતિ વિજય હીરસૂરીશ્વરજી મ.સા.ને શત્રુંજયતીર્થો ઈનામમાં આપ્યા.

૧૬૬૭- પાંચભાઈનાં મંદિરની પ્રતિષ્ઠા (દાદાના દરબારમાં)

૧૬૭૦- મૂળનાયક આદેશ્વરદાદાની આજુબાજુના પરિકરની પ્રતિષ્ઠા શાંતિદાસ શેઠે વિજયદેવસૂરિની નિશ્રામાં કરાવી.

૧૬૭૫- વૈશાખ સુદ ૧૩ અમદાવાદના શેઠ સવચંદ અને સોમચંદે ચૌમુખજી ટુંકની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૬૭૭- સીમંધસ્વામી જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા (દાદાના દરબારમાં)

૧૬૮૧- ઈચ્છાકુંડનું નિર્માણ (બીજા વિસામા પછી)

૧૬૮૫- બીજા દિવસમાં આગળ ભરતચક્રવર્તીના પગલાની પ્રતિષ્ઠા.

૧૬૮૬- અદબદજીદાદાની અંજનશલાકા (સૌથી વિશાળ પ્રતિમા)

૧૬૮૬- શતચંભીયું મંદિર નિર્માણ (રતનપોળમાં)

૧૭૦૭ કારતક વદ ૧૩ શાંતિદાસ ઝવેરી અને તપાગચ્છ કારખાનાંએ શત્રુંજયના રખોપાનું કાર્ય ગારીયાધારનાં ગોહેલ ઠાકોર કાંધાજીએ સોંપ્યું.

૧૭૧૩ કારતક સુ. ૧- શાહજહાંએ શત્રુંજયતીર્થ ઈનામમાં આપ્યું.

૧૭૯૧- છીપાવસી ટુંક નિર્માણ.

૧૭૯૪ અષાઠ સુદ ૧૪ છીપાવસી ટુંકની પ્રતિષ્ઠા.

૧૮૪૩ મહાસુદ ૧૧ પ્રેમચંદ મોદીએ મોદીની ટુંકની પ્રતિષ્ઠા કરાવી. (પ્રેમાવાસી ટુંક)

૧૮૬૦ વૈશાખ સુદ ૫ રતનપોળમાં પ્રવેશતાં જ્યાં આગળ ચૈત્યવંદન કરીએ છીએ. તે શાંતિનાથ જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા હીરાચંદ શેઠે કરાવી.

૧૮૮૨- હેમવાસી ટુંકનો પ્રારંભ.

૧૮૮૬ મહા સુદ ૫ હેમાભાઈએ હેમાવસી ટુંકની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૮૮૮- વૈશાખ સુદ ૧૩ ઉજમભાઈએ ઉજમફર્દની ટુંકની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૮૯૨- મોતીશા શેઠનું સમાધિ મરણ.

૧૮૯૩- પોષ વદ ૧ સુરતથી મોતીશા શેઠની ટુંકની પ્રતિષ્ઠાર્થે સંઘપ્રયાણ.

૧૮૯૩ મહા વદ ૨ મોતીશા શેઠની ટુંકની પ્રતિષ્ઠા ખીમચંદ શેઠે કરાવી.

૧૮૯૩ મહાવદ ૧૦ સાકરચંદ શેઠે સાકરવસી ટુંકની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૮૯૩- દીપચંદ શેઠે ઉર્ફે બાલાભાઈએ બાલાવસહી ટુંકની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૧૯૨૧- નરશી કેશવજી ટુંક નિર્માણ.

૧૯૫૦- બાબુના મંદિરની પ્રતિષ્ઠા.

૧૯૩૬ ભાદરવા વદ ૧ તા.૧૯-૯-૧૮૮૦ મધ્યાહ્ન સમયે ભારતનાં શ્રે. જૈન સંઘ 'શેઠ આણંદજી કલ્યાણજી પેટી'ની કાયમી સ્થાપના કરી.

૨૦૩૨- દાદાનાં દરબારમાં નવી ટુંકની પ્રતિષ્ઠા.

સૂરિમંત્રથી મંત્રિત જળવાળા ૧૦૮ ઘડાથી ઋષભદેવ ભગવાન, પુંડરિકસ્વામી, શાંતિનાથ, અને રાયણ પગલાંનો જે ભાવપૂર્વક શ્રદ્ધાથી પ્રક્ષાલ કરે છે તે આ લોકમાં અનાસક્તિજનની લક્ષ્મીને મેળવે છે.

રાયણવૃક્ષ-રાયણ પગલાં

સર્વ જ્ઞાનાય ભવતુ

૧) રાયણવૃક્ષનું નામ છે રાજનંદની-શાશ્વતું વૃક્ષ.

૨) આ રાયણવૃક્ષ નીચે ઋષભદેવપ્રભુ નવાણુંપૂર્વવાર સમોસર્યા છે.

૩) રાયણવૃક્ષનાં પાંદડા, ફળ અને શાખાઓ પર દેવતાઓનો વાસ છે માટે આ વૃક્ષનાં પાંદડા વગેરે તોડવા નહિં.

૪) રાજનંદીનીનું ભક્તિથી પૂજન કર્યું હોય તો ભાવિ શુભાશુભ સ્વપ્નમાં દેખાય.

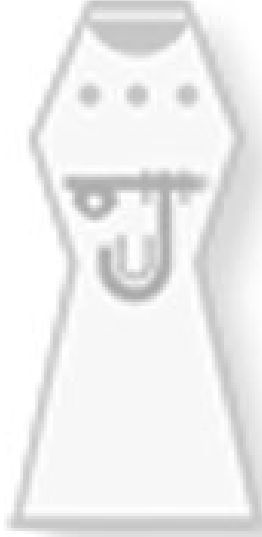
૫) રાયણવૃક્ષનાં પૂજનથી શારીરિક દોષો નાશ થાય છે, ઝેર વગેરે પણ દૂર થાય છે.

૬) રાયણવૃક્ષનાં ખરી પડેલાં પાંદડા જે સંઘરી રાખ્યા હોય તો સર્વ અનિષ્ટો વિલય પામે છે.

૭) કોઈ સંઘનો નાયક, જ્યારે ભક્તિથી એની ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરે છે ત્યારે તે વૃક્ષના દેવો પ્રસન્ન થઈ તેનાં મસ્તક ઉપર દૂધની વૃષ્ટિ કરે છે, તેથી તેનાં બેય જન્મ સુધરે છે.

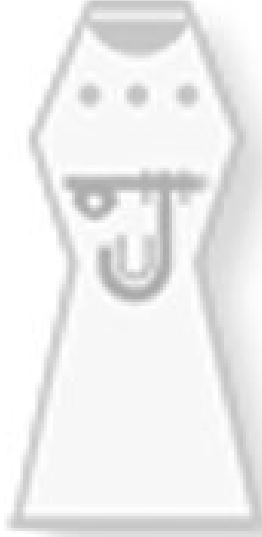
૮) રાયણવૃક્ષની પૂર્વદિશામાં સૂર્યોદ્યાન છે. અહીંના ઉત્તમ સરોવરનાં પાણી, પ્રાણીઓનાં અઠાર પ્રકારનાં કોઢનો નાશ કરે છે.

jainuniversity.org

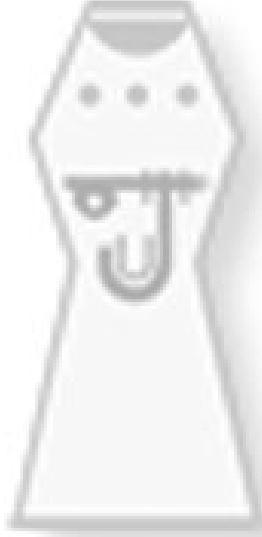
सर्व ज्ञानाय भवतु

jainuniversity.org

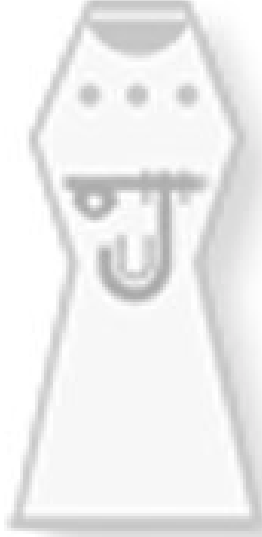
सर्व ज्ञानाय भवतु

jainuniversity.org

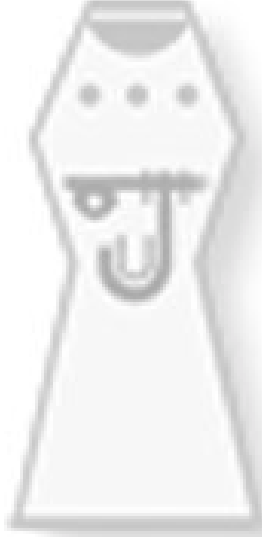
सर्व ज्ञानाय भवतु

jainuniversity.org

सर्व ज्ञानाय भवतु

jainuniversity.org

सर्व ज्ञानाय भवतु